

 JU ZAVOD ZA MEDICINU RADA KANTONA SARAJEVO	JU ZAVOD ZA MEDICINU RADA KANTONA SARAJEVO	 
ODJEL ZA ODRŽAVANJE OBJEKTA I SERVIS MEDICINSKE OPREME		Jedinstveni broj broja politike: 01-1553-6/25 Izdanje: 02/01
POLITIKE I PROCEDURE Radni ambijent Standard 44. Kriteriji: S 44.18		Važi do: Oktobar 2028. godine Strana: 1/7
POLITIKA O ZAŠTITI OKOLIŠA		

1. OPŠTA IZJAVA O POLITICI

Svako lice ima pravo na zdrav i ekološki prihvatljiv okoliš kao osnovno ljudsko pravo te je opšta dužnost zaštititi i poboljšati okoliš za dobrobit sadašnjih i budućih generacija. Politika o okolišu poziva se na Zakon o zaštiti okoliša FBiH(*“Službene novine FBiH“*, broj:15/21). JU Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo u svom radu poštuje zaštitu okoliša te se pridržava načela i odredbi navedenih u Zakonu o zaštiti okoliša.

2. PODRUČJE PRIMJENE

Ova politika se sprovodi i primjenjuje u JU Zavodu za medicinu rada Kantona Sarajevo.

3. DISTRIBUCIJA I NADZOR

- 3.1. Direktor Zavoda, šefovi organizacionih jedinica, glavna sestra Zavoda, odgovorna sestra Zavoda i koordinator za kvalitet, obavezni su obezbijediti da se sa ovom Politikom upoznaju svi radnici Zavoda.
- 3.2. Ova Politika mora biti postavljena na mjestu dostupnom svim radnicima u Zavodu.
- 3.3. Direktor Zavoda, šefovi organizacionih jedinica, glavna i odgovorna sestra Zavoda i koordinator za kvalitet, vrše provjeru pravilnosti primjene ove Politike.

4. POLITIKA

Termini, terminologija, definicija, objašnjenja

- "biota" - predstavlja skup svih bioloških (živih) organizama u biotičkoj sredini;
- "biotička sredina" - je sistem u kojem, pored fizičkih i hemijskih zakonitosti, vladaju i specifične biološke zakonitosti;
- "emisija" - znači ispuštanje u okoliš supstanci, jedinjenja, organizama ili mikroorganizama koji su posljedica ljudskih aktivnosti i, kao i vibracija, toplote, mirisa, buke ili svjetlosti koje proizvodi jedan ili više izvora u postrojenju i ispušta u zrak, vodu, tlo;
- "Imisija" - kvalitet komponenti okoliša (zrak, voda, tlo) koja se izražava kao prosječna vrijednost u određenom vremenu i prostoru;

- "korištenje okoliša" - aktivnost koja izaziva promjene u okolišu, njegovim korištenjem u potpunosti ili nekom njegovom komponentom kao prirodnim resursom ili ispuštajući supstance, odnosno energiju u okoliš ili komponentu okoliša, u skladu sa propisima koji regulišu područje zaštite okoliša;
- "mjerenje i osmatranje" - postupci kojima se identifikuju indikatori za praćenje stanja okoliša;
- "mjere otklanjanja" - svako djelovanje za smirivanje stanja ili privremene mjere za ponovno uspostavljanje prvobitnog stanja, sanaciju ili obnovu oštećenih prirodnih dobara, ili osiguranje ekvivalentne alternative tim dobrima;
- "mjere sprječavanja" - sve mjere poduzete kao odgovor na događaj, radnju ili nedjelovanje koji su izazvali prijetecu opasnost od štete u okolišu, radi sprječavanja ili svođenja te štete na najmanju mjeru;
- "najbolje raspoložive tehnike" - najefikasniji i najnapredniji stepen razvoja aktivnosti i njihovog načina rada koji ukazuje na praktičnu pogodnost primjena određenih tehnologija za osiguranje graničnih vrijednosti emisija u cilju sprječavanja i tamo gdje to nije izvodljivo, smanjenje emisija u okoliš. Najbolje raspoložive tehnike podrazumijevaju i tehnologiju koja se primjenjuje i način na koji se postrojenje projektuje, gradi, održava, koristi i stavlja van upotrebe;
- "nesreća većih razmjera" - pojava emisije većih razmjera, požara ili eksplozije uslijed nekontrolisanih promjena nastalih tokom rada postrojenja koje znače neposrednu ili odloženu ozbiljnu opasnost po zdravlje ljudi ili okoliš, u ili izvan postrojenja, a koja uključuje jednu ili više opasnih supstanci;
- "održivi razvoj" je razvoj društva, koji kao osnovne kriterije uključuje, ekološku, ekonomsku i socio-kulturnu održivost i koji sa ciljem unaprjeđenja kvaliteta života i zadovoljavanja potreba današnje generacije uvažava iste mogućnosti zadovoljavanja potreba idućih generacija te omogućava dugoročno očuvanje kvaliteta okoliša, georaznolikosti, bioraznolikosti i pejzaža;
- "okoliš"- je prirodno okruženje ljudi, životinjskog i biljnog svijeta, gljiva i organizama i njihovih zajednica, koje omogućava njihovo postojanje i njihov dalji razvoj: zrak, vode, tlo, zemljište, energija, te materijalna dobra i kulturno naslijeđe kao dio okruženja kojeg je izgradio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja;
- "zagađenje" - podrazumjeva direktno ili indirektno uvođenje, kao posljedicu ljudske djelatnosti, supstanci, vibracija, toplote, mirisa, ili buke u zrak, vodu ili tlo koje mogu biti štetne po zdravlje čovjeka ili imovinu, ili kvalitet života u okolišu kao i svaki poremećaj količine određenih hemijskih ili bioloških supstancii ili fizikčkih osobina u odnosu na prirodne vrijednosti;
- "zagađivač" - svako fizičko ili pravno lice koje posrednim ili neposrednim djelovanjem ili propuštanjem djelovanja izaziva zagađenje okoliša;
- "zagađujuća supstanca" - supstanca ili više supstanci koje zbog svojih osobina, količine i unošenja u okoliš, odnosno u pojedine komponente okoliša mogu štetno uticati na zdravlje ljudi, biljni ili životinjski svijet, svijet gljiva, odnosno bioraznolikost i pejzažnu raznolikost;
- "opasnost" - unutrašnje svojstvo opasnih materija ili fizička situacija koja može izazvati štetu po ljudsko zdravlje i okoliš kao i stvarna mogućnost da će u bliskoj budućnosti doći do štete u okolišu;
- "opasna supstanca" - supstanca, mješavina supstanci ili preparat koji je prisutan kao proizvod, nusproizvod, talog ili međuproizvod, uključujući i one supstance za koje je osnovano očekivati da bi mogle nastati u slučaju nesreće;
- "opšta obavezujuća pravila" - su pravila koja sadrže granične vrijednosti emisije ili druge mjere i tehnike na nivou djelatnosti, i koja su donesena kako bi se pomoću njih direktno utvrdili uslovi (mjere i tehnike) okolinske dozvole;

- "opterećivanje okoliša" - emisija supstanci ili energije u okoliš;
- "praćenje stanja" - praćenje promjena u okolišu na osnovu Federalne liste indikatora za praćenje okoliša;
- "procjena uticaja na okoliš" - identifikacija, opis i odgovarajuća procjena u odnosu na svaki pojedinačan slučaj, u skladu odredbama ovog Zakona, direktan i indirektan uticaj nekog projekta na slijedeće elemente i faktore:
 1. ljude, biljni, životinjski svijet i gljive;
 2. zemljište, vodu, zrak, klimu i pejzaž;
 3. materijalna dobra i kulturno naslijeđe;
 4. međudjelovanje faktora navedenih u prethodnim tačkama.
- "promjena u radu" - promjena u prirodi, funkcionisanju ili proširenje pogona, postrojenja, objekta i aktivnosti u određenoj djelatnosti koje bi moglo imati posljedice po okoliš;
- "nivoi emisije povezane sa najboljim raspoloživim tehnikama" - su nivoi industrijskih emisija koji su postignuti u normalnim uslovima rada koristeći najbolju raspoloživu tehniku ili kombinaciju najboljih raspoloživih tehnika;
- "rizik po okoliš" - potencijalni i stvarni efekat pogona i postrojenja na ljudsko zdravlje i okoliš uzimajući u obzir nivo i vrste emisija, osjetljivost lokalnog okoliša i rizik od nesreća;
- "sanacija"- skup mjera i aktivnosti kojima se uspostavlja stanje okoliša koje je bilo prije nastanka štete, odnosno zagađenja okoliša uključujući uređenje prostora, revitalizaciju i rekultivaciju.
- "komponente okoliša" - zemljište, zrak, vode, tlo, biosfera, kao i izgrađeni okoliš nastao kao posljedica djelovanja ljudskog faktora i sastavni je dio okoliša;
- "skladištenje" - odlaganje radi čuvanja na sigurnome mjestu ili držanja na skladištu;
- "standard kvaliteta okoliša" - propisani zahtjevi koji se moraju ispuniti u određenom vremenskom periodu, u određenoj sredini ili određenom dijelu;
- "strategija, plan ili program" - je dokument koji se priprema i/ili usvaja na federalnom ili kantonalnom nivou, ili nivou jedinica lokalne samouprave, ili koji je pripremljen za donošenje kroz zakonodavnu proceduru te koji je uređen zakonom ili provedbenim propisom.
- "strateška procjena uticaja na okoliš" - sistemski proces vrjednovanja okolinskih posljedica predloženih planova i programa, uključujući i zdravlje, koji se sastoji od određivanja obima izvještaja o strateškoj procjeni i njegovoj pripremi, uz osiguranje javnih rasprava i konsultacija, kako bi se još u ranoj fazi donošenja odluka uz ekonomska i društvena uključila i okolinska razmatranja;
- "svjetlosno zagađenje"- emisija svjetlosti iz vještačkih izvora svjetlosti koja štetno djeluje na ljudsko zdravlje i izaziva osjećaj blještanja, ugrožava sigurnost u saobraćaju zbog blještanja, zbog neposrednog ili posrednog zračenja svjetlosti prema nebu ometa život ili seobu ptica, šišmiša, kukaca i drugih životinja te remeti rast biljaka, ugrožava prirodnu ravnotežu na zaštićenim područjima, ometa profesionalno ili amatersko astronomsko promatranje neba ili zračenjem svjetlosti prema nebu nepotrebno troši električnu energiju te narušava sliku noćnog pejzaža;
- "šteta" - u smislu odgovornosti za štetu izazvanu u okolišu znači mjerljiv štetni efekat, odnosno promjenu na prirodnim dobrima ili neposredan ili posredan mjerljivi poremećaj u funkcionisanju prirodnih dobara;
- "šteta u okolišu" - svaka šteta nanosena zaštićenim biljnim i/ili životinjskim vrstama i njihovim staništima, vodama, moru, tlu i zemljinoj kamenoj kori;

- "tehnička uputstva" - predstavljaju referentni dokument o najboljim raspoloživim tehnikama nastao kao rezultat razmjene podataka za utvrđene djelatnosti;
- "tehnika u nastajanju" - je nova tehnika za industrijsku aktivnost koja bi, ako se komercijalno razvije, mogla pružiti viši opšti nivo zaštite okoliša ili bar jednak nivo zaštite okoliša, uz veće uštede troškova od postojećih najboljih raspoloživih tehnika;
- "tlo" - znači gornji sloj Zemljine kore, smješten između kamene podloge i površine. Tlo se sastoji od čestica minerala, organskih supstanci, vode, zraka i živih organizama;
- "osnovni izvještaj" - izvještaj o stanju voda, zraka i tla koji su zagađeni opasnim supstancama povezanim sa djelatnošću operatera;
- "supstance" - su hemijski elementi i njihovi spojevi u prirodnom stanju ili dobijeni proizvodnim postupkom, uključujući i dodatke koji su nužni za održavanje njihove stabilnosti te nečistoće koje proizlaze iz proizvodnog postupka uključujući radioaktivne supstance i genetski modificovane mikroorganizme i genetski modificovane organizme. U odredbama ovoga Zakona koje se odnose na okolinsku dozvolu, supstance su hemijski elementi i njihovi spojevi, osim:
 1. radioaktivnih supstanci određenih posebnim propisom kojim se utvrđuju osnovne sigurnosne norme za zaštitu zdravlja radnika i šire javnosti od opasnosti od ionizirajućeg zračenja;
 2. genetski modificovanih mikroorganizama koji su određeni posebnim propisom o kontroliranoj upotrebi genetski modificovanih mikroorganizama;
 3. genetski modificovanih organizama koji su određeni posebnim propisom kojim se uređuje namjerno ispuštanje genetski modificovanih organizama u okoliš;
- "uticaj na okoliš" - znači bilo koji efekat na okoliš, uključujući ljudsko zdravlje, floru, faunu, biološku raznolikost, tlo, klimu, vode, zrak, pejzaže, prirodna područja, materijalna dobra, kulturno nasljeđe i uzajamno djelovanje ovih faktora;
- "vodni akt" - podrazumijeva prethodnu vodnu saglasnost ili vodnu saglasnost ili vodnu dozvolu u skladu sa Zakonom o vodama;
- "zaštita okoliša" - sve odgovarajuće djelatnosti i mjere kojima je cilj prevencija od opasnosti štete ili zagađenja okoliša, smanjenje ili odstranjivanje štete koja je nastala i povratak na stanje prije izazvane štete;

4.1. Načelo održivog razvitka

- Održivi razvoj u oblasti okoliša podrazumijeva:

- a) očuvanje komponenti okoliša i jačanje njihovih ekoloških funkcija;
- b) da emisije polutanata ne prelaze kapacitet zraka, vode i tla i njihovu sposobnost apsorpcije i samoprečišćavanja, i
- c) stalno očuvanje biološkog diverziteta, ljudskog zdravlja, te kvaliteta zraka, vode i tla prema standardima koji su uvijek dovoljni za život ljudi, biljnog i životinjskog svijeta.

4.2. Načelo opreza i prevencije

Pri postojanju prijetnje od nepopravljive štete po okoliš, nedostatak pune naučne podloge ne odgađa uvođenja mjera opreza i sprječavanja dalje degradacije okoliša. Upotreba okoliša organizuje se i obavlja na način koji:

- a) rezultira najnižim mogućim stepenom opterećenja i upotrebe okoliša;
- b) sprječava zagađenja okoliša i
- c) sprječava štetu po okoliš.

Pri upotrebi resursa (sirovina i materijala) mora se poštovati načelo opreza, tj. pažljivo upravljati i ekonomično koristiti komponente okoliša, te svesti na najmanju moguću mjeru nastajanje otpada primjenom reciklaže i/ili ponovne upotrebe prirodnih i vještačkih materijala. U cilju prevencije degradacije pri upotrebi okoliša primjenjuju se najbolje raspoložive tehnike. Korisnik okoliša koji predstavlja opasnost po okoliš ili izazove štetu po okoliš dužan je opasnost za nastanak štete svesti na nivo dozvoljen graničnim vrijednostima. Ukoliko je šteta nastala kao posljedica dosadašnjih djelatnosti korisnika, korisnik je dužan otkloniti i popraviti nastalu štetu u okolišu.

4.3. Načelo integralnog pristupa obuhvaća:

Zahtjevi za visokim nivoom zaštite okoliša i poboljšanjem kvaliteta okoliša sastavni su dio svih politika kojima je cilj razvoj okoliša, a osiguravaju se u skladu sa načelom održivog razvoja. Svrha načela integralnog pristupa je sprječavanje ili svođenje na najmanju moguću mjeru rizika od štete po okoliš u cijelosti.

Načelo integralnog pristupa obuhvata:

- a) uzimanje u obzir cijelog životnog ciklusa materijala i proizvoda;
- b) predviđanje posljedica u svim komponentama okoliša kao rezultata djelovanja materijala i djelatnosti (novih i postojećih);
- c) svođenje nastanka otpada i štetnog djelovanja otpada na najmanju moguću mjeru;
- d) primjenjivanje opštih metoda za procjenu i poređenje problema u okolišu; i
- e) komplementarnu primjenu mjera u odnosu na posljedice, poput kvalitativnih ciljeva zaštite okoliša i mjera usmjerenih prema izvorima kada su u pitanju emisije.

4.4. Zaštita vode

Zaštita voda obuhvata očuvanje površinskih, podzemnih, prijelaznih i priobalnih voda, zaliha vode, regulisanje kvaliteta i kvantiteta vode, zaštitu riječnih korita, vodnog dobra, vodnih i za vodu vezanih ekosistema, obalnih područja kopnenih voda i akvafera.

Zaštita voda se provodi kroz opšte zabrane i ograničenja, obavezu odvođenja i tretmana otpadnih voda, kontrolu poštovanja propisanih graničnih vrijednosti za ispuštanje otpadnih voda, postizanje dobrog stanja voda i standarda kvaliteta okoliša za vode, upravljanje incidentnim situacijama, osiguranje uslova za postizanje ekološki prihvatljivog protoka i uspostavljanje zaštićenih područja.

Zaštita voda definisana je posebnim propisom koji reguliše oblast voda u Federaciji BiH.

4.5. Zaštita zraka

Zaštita zraka obuhvata očuvanje atmosfere u cijelini, sa svim njenim procesima, očuvanje njene strukture i klimatskih obilježja.

Zrak mora biti zaštićen od opterećenja svih vještačkih uticaja koji se vrše na zrak ili na druge komponente okoliša putem transmisija radiokativnih, tekućih, gasovitih ili krutih supstanci ukoliko postoji opasnost od štetnog uticaja na kvalitet zraka ili štetnog odražavanja na ljudsko zdravlje.

Kada se planira uvođenje aktivnosti i uspostavljanje postrojenja, kao i proizvodnja i korištenje proizvoda potrebno je poduzeti mjere kako bi nivo zagađujućih supstanci zraka bio sveden na najmanju moguću mjeru.

Planiranje zaštite zraka, izvori emisija, zaštita zraka, nadzor, učešće javnosti i finansiranje zaštite zraka propisani su posebnim propisom koji reguliše zaštitu zraka u Federaciji BiH.

4.6. Očuvanje biosfere

Očuvanje biosfere obuhvata zaštitu živih organizama, njihovih zajednica i staništa, uzimajući u obzir i očuvanje prirodnih procesa unutra njihovih staništa i prirodne ravnoteže uz osiguravanje održivosti ekosistema.

Korištenje biosfere ne može se obavljati na način koji narušava prirodne procese i uslove bioraznolikosti i znači opasnost za njenu održivost.

Zaštita i korištenje biosfere, vrši se na osnovu ovog Zakona i posebnog propisa koji reguliše zaštitu prirode u Federaciji BiH.

4.7. Opasne supstance i tehnologije

Zaštita od štetnih uticaja opasnih supstanci obuhvata zaštitu od upotrebe svih prirodnih i vještačkih supstanci koje koriste, proizvode ili dijele korisnici okoliša tokom provođenja djelatnosti, a koje su po svom kvantitetu ili karakteristikama, eksplozivne, zapaljive, radioaktivne, toksične, podložne koroziji, izazivaju infekcije, ekotoksične, mutagene, kancerogene, iritirajuće ili mogu izazvati takav uticaj u kontaktu sa drugim supstancama.

Tokom upravljanja opasnim supstancama ili tokom upotrebe, uključujući i eksploataciju, odnosno ekstrakciju, skladištenje, transport, proizvodnju, izradu i primjenu ili kada se primjenjuju opasne tehnologije, moraju se poduzeti sve potrebne zaštitne i sigurnosne mjere kojima se rizik od opasnosti po okoliš svodi na najniži stepen ili se eliminiše mogućnost takvih opasnosti u skladu sa posebnim propisima.

Pri primjeni tehnologija koje mogu značiti opasnost po okoliš mora se odrediti zaštitno područje ili udaljenost, u skladu sa prirodom izvora opasnosti, kako bi se smanjio rizik od opasnosti po okoliš.

4.8. Otpad

Zaštita od štetnog uticaja otpada na okoliš obuhvata zaštitu od svih vrsta supstanci, proizvoda, uključujući ambalažu i materijal za pakiranje tih supstanci, odnosno sve vrste proizvoda koji se odlažu ili za koje se planira da će biti odloženi.

Posjednik otpada dužan je poduzeti odgovarajuće mjere upravljanja otpadom i druge mjere zbrinjavanja otpada koje su propisane propisom o upravljanju otpadom u Federaciji BiH, te osigurati

osnovne mjere u cilju sprječavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu upotrebu, kao i moguće korištenje otpada za stvaranje energije te sigurno odlaganje.

5. REVIZIJA

Revizija ove politike obavlja se svake tri godine, po potrebi i ranije.

Izradio/la	Saglasan	Odobrio	Datum	Revizija
Koordinator za kvalitet Amra Čatić, Mr.iur.	Koordinator Komisije za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga JU ZZMR KS	Direktor	Jedinstveni broj politike: 01-1369-38/22 06.10.2022.god.	Jedinstveni broj 01-1553-6/25
	Amra Čatić, Mr.iur.	Prim.dr.Samir Čovrk spec.interne med.	Politika stavljena van snage	Datum 28.10.2025. godine.